

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za pô godine K 6. — Za Šibenik na godinu donašenjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 uviše poštarski trošak. — Projedini broj 10 para. — Plativo i stuhivo u Šibeniku.

Izlazi sredom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglas i tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi. — Priobčena pisma i zahvalne tiskaju se po 20 para po peti redku. — Nepririana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Skupština stranke prava.

(Nastavak 2.)

Dr. Krstelj: Braco! Evo nas danas na ovaj skupštini pomlađenjem i jakim. Jakih velini, jer našu jakost dokazuje najbolje današnja brojna skupština. Ali više no išta drugo da našoj jakosti govor strah, koji je u kosti ušao protivnicima našim. Stranka prava je doduće za svog vječnu doživljaju raznih trizava, izdržala je ljudi borba, ali uprkos svemu tomu je ona uvek pomlađena i jača stupala u boj. Ali, kako razni govornici dosad istaknute, da naša borba bude uspješna, trebamo slge i jedinstvenost. Od danas moramo biti jedni i kad nam vodstvo pozove, spremni se odzavati i ni pod koji uvjet svog glasa ne dati našim zatornicima. Odsele nas neće ovi ili oni varati, izrabljujući ime našeg dičnog predsjednika Don I. Prodana i pomučujući naše redove. Postušnost vodstvu biti će naša najjača ograda proti vanjskim spletakama. Naši zastupnici, kako ste netom imali prigode čuti, izvršili svoju dužnost savjestivo i u Beču i u zadarskom saboru, a na nama je, da, kad čas kucne, pokažemo vrata svim nematricima i sebičnjacima, koji budu oko nas obličati. Jer stranka prava kao nijedna druga može pokazati s ponosom na svoje zastupnike, jer nijedan se od njih nije ničim okajao. Ja sam bio svjedok, kada su sa protivne strane dolazili kucati na pravaška vrata, da bi njihovo uporabu umekšali. Ali pravaši, zahvališe im na časti i na plaći, uvjereni, da u onakovom zemalju, odboru njima mesta nije. Vidilo se kašnje najbolje, da su imali dopravo pravo. Sa ljudima crnim u obrazu i u duši ne da se za narod raditi. U Mađarskoj su naši protivnici sve upotrijebili, digli kuku i motiku svih vlasti, da probiju svojej kandidatu, a pravaški srne, pak kada ne moguš pošteno protutati ga u sabor, htijede to nepoštovanjem učiniti. (Burni poklici: Živio Klarić!) Ali naši zastupnici im se tako junački opriješe, da im je ta crna namjera bila osjećena. Oni su u saboru branili naš obraz, pravaški obraz, a kad se oni za nas bore, onda i nas dužnost veže, da uz njih nepokolebiti i utrajanju stojimo, te da im se tim odužimo. Zato pozivam vas braco skupštini, da odobrite rad svojih zastupnika. (Dugotrajni: Živili zastupnici!) Ali pri tom napomenuti ču još nešto i postaviti na srce našim zastupnicima. Neka oni nastoje, da se sveobče pravo glasa, koje imamo, za izbore u bečki parlament, protegne i na občinske izbore, a uz to da bude i obvezano. Tim načinom najbolje će se stati na put žalostnjičnjaci, da mnogi izbornici ne prisupaju glasovanju. Osim toga tim će se zaprijeti dobrim dijelom i mito, kojim se narod zavadi. Naši zastupnici su i dosad zato radili, a s ovim ih još jače ponukajmo na utrajinosti, i sveobče obvezatno pravo glasa neku bude naša zastava. S ovim predlažem slavljov skupštini na prihvrat rezoluciju, kojom se odobrava dosadanji rad naših zastupnika i s kojom se skupština izjavljuje za sveobče i obligatno pravo glasa.

Pave Roca pita razjašnjenja, zašto su neki zastupnici stranke prava glasovali za uvedenje državne policije u Zadru?

Predsjednik Prodan: Na oaj upit česti mi je odgovoriti slijedeće: Zastupnici ne vrše u svom radu samo svoju volju nego i volju naroda, volju birača svojih. A zadarski Hrvati obzirom na pitanje državne policije držali su, prije nego je taj predlog došao na dnevni red, skupštini, na kojoj su zaključili tražiti od zastupnika, da za taj predlog glasuju. Obzirom na to, naš klub je zaključio, da mi nismo glasovali za predlog, nego je pojedinim zastupnicim bilo pušteno na volju da prema svojoj uvidljavnosti, i osobnom mišljenju glasuju. Tako su neki zastupnici pravaški za predlog glasovali. A glasovali su i zato, što bi isti bez njihovih glasova bao pao, a onda bi zadarski Hrvati bili opet preprijeti na milost i nemilost pandura občine zadarske i biesne ulice, koja je kidisala i životu mnogih. Životna sigurnost zadarskih Hrvata tražila je od nas tu žrtvu, te ju mi podniosmo samo u skrajnoj nuždi. (Glasovi sa svih strana: Dobro ste uradili!)

Sisarić, mediciner, govori o raznim neuobičajenim hrvatskim politikama od godine 1861. dojde, te rad tadašnjih stranaka većine prispolabija

sa radom pravaškim. Tom usporedbenom dolazi do zaključka, da je pravaška politika bila našem narodu nužna. Dalje dokazuje aktuelnost programa i naglašava, da je baš sad za stranku prava donašao čas najvećeg rada. Veseli ga povaj, što vidi hrv. svećenstvo listom u stranci prava. Vjeruje u pobjedu pravaške misli, za koju će se svim žarom mlađenacke duše boriti. (Odobranje i pljesak).

Građani Bartul, uime crvenkape hrvatske kličenim narodnim govorom upozoruje zastupnike na jedni seoski puk. Priznaje i zahvaljuje zastupnicima na dosadanjem radu te im preporuča, da u radu za ekonomsko pridružuje seljaka budu utrajni i jaki kao gorostaši, marljivi kao mravi, a narod će im u svoj duši i u svom srcu biti haran. Žai i ljubav vašu mi svi vidimo, pa vam se evo kuneemo, da ćemo s vama u vatru → u vodu. Pozivite prisutne sejake, da zastupnicima liklju „živili.“ (Dugotrajno i odusjevljeno klanjanje govorniku i zastupnicima.)

Pošto drugih govornika k ovoj točki dnevnog reda nema, predsjednik ju stavlja na glasovanje. Prima se jednoglasno, što predsjednik konstatira.

Druga tačka dnevnog reda.

Prelazi se na drugu tačku dnevnog reda, koja glasi: *Nutarnja pitanja stranke; konstituiranje vjeća; razprava o pravilniku i resolucionu o istom.*

Dr. Drinković, posred boruši i dugotrajnih poklika uzima riječ:

Gospodo i Braco! Kao izvjestitelj o drugoj točki na ovoj veličanstvenoj skupštini, ja ne ću moći da govorim koliko bi htio, a ni onako, kako vi očekivate. A držim da ne treba mnogo da govorim, i da odnosna razprava može biti posve kratka, jer su i pitanja, kojima se imademo baviti, posve jasna i ustaljena u tradicijama i načelima stranke prava.

Ima već pedeset godina, da se stranka prava razvija i kroz to doba, u kojem su se izredala već tri pokolenja, postavljeni su svima nami stalni politički i socijalni temelji rada. Na tim temeljima mi možemo i moramo postavljati novi materijal gradjevinu, nadogradjivati i nadograditi zgradu ujedinjenja i slobode naših domovine, ali rastući postavljene temelje, pa svaki čas postavljati nove, to bi bila danguba, preuzetnost, pa za to tako ludo raditi ne ćemo i ako smo razumno razumijemo.

Zarunje u istim temeljima, na istim zidovima, mi moramo napokon doći i do krova (Burni: tako je.)

To je stalno, ali stalno je takodjer da je naša radnja težka i polagana, jer svaki kamen koji postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji može se nam dogoditi kao i stanjima našima, da započetu radnju svrše tekar sinovi i unuci naši. Dakle mi borci slobode i naši postavljamo mora da odgovara i veličini i veličanstvu zgrade koja se ima podignuti. A pri tom moramo da takodjer gradju branimo od neprijatelja vanjskih i domaćih, koji bi najradje vidili hrvatski narod bez kuce. Radi velike potrebe u radnji mo

četiri stoljeća je za njih krv svoju llevao, i ona su danas sastavni dio njegov, a otimač je tujdje svaki onaj, koji nastoji, da tu narodnu svojnu narodu otme. Na tim načelima počiva danas ugoj i prosvjeta ne samo našega naroda, nego može se reći celioga izobraženoga sveta. I vjera ne zapovidea ništa, što je štetno pojedincu ili družtvu, a ne zabranjava ništa, što je koristno. Nego je pače sve obratno, i kad bi bilo do vjere, mi bi i otačenička hrvatske dužnosti bolje izpunjamo.

Gospodo! S nijednoga gledišta vjersko živo čušto našeg naroda ne može biti od šteće radnji da jedinstvo naše domovine, jer ako igde, to u našem narodu vlada prava vjerska snošljivost. U svakom i najzboljnijem našem selu pripadnici raznih vjera žive kao braća u slozi i ljubavi. Ova snošljivost, koja vlada medju pojedincima, mogla bi i među tri narodne vjerske skupine. I moja je duboko uvjerenje, da bi došlo do prave narodne ljubavi izmedju braće raznih vjera, kad bi svih plemenitoj namjeri okupili se svaki oko svoje i prema oplemenjujućim svojim vjerskim nazorima živjeti, a do toga bi došlo, kad ne bi bilo smutnjivaca, koji u drugotne svrhe hoće da siju razdor.

A, gospodo, ti smutnjivci, po naravi svojoj najveći sebičnici slijaju razdor iz političkih i osobnih razloga najviše medju istim katolicima. Hoće oni da razdvoje, da stave u sukob i tako unište odpornu silu živila hrvatskoga.

Protujverski pokret kod nas Hrvata unesen je izvana, pa na polički narodni razlozi tiskaju, da taj pokret razbijemo, jer je uprav proti našem narodnom bivstvu.

Gospodo, nemojmo se varati. Kod nas se radi o prevlasti hrvatske i tudjanske misli. Tu govoriti o političkoj slozi, o jedinstvu i slično znaci mlatiti praznunju slamu dok se hrvatski elemenat — a taj je danas skoro jedino katolički — ne okupi i ne složi u radnji i ne bude tako jak te učini, da na području hrvatskog zagonstvuje i politička misao hrvatska. Jedino, kad se svi oni koji se priznavaju Hrvatima prikupe pod jednim barjakom, moći će oni tražiti od ostalih da rade i oni za jedinstvo i slobodu Hrvatske. (Tako je i Dugotrajno odobravanje.)

Dok toga ne bude, nije moguće ukloniti od naroda one sramote političke, koje se počinjaju u Zagrebu i u Splitu u Zadru od raznih služnika tudjanske misli.

Ja i moji častni drugovi imali smo prigode, da opipamo političko bilo tih slogaških stranaka i vidili smo da je kod njih hrvatsko zavaravanje naroda, a radnja za hrvatsku državnu misao da je laž. Mi moramo nastojati, da to zavaravanje prestane.

Vika, koja se na nas podiže, da ovako postajemo klerikalci, sluge popova i slično, ne može nam smetati. Jer i postajemo ovako radeći klerikalnom ili čak konfesionalnom strankom?

Ni najmanje, jer niti svećenici to od nas traže, niti bi stranka prava mogla to učiniti, jer je ona stranka za cilje hrvatski narod (Tako je Živio!) Konfesionalnom pak strankom ne može postati stranka prava, jer bi to značilo samoubjstvo političko. (Obće odobravanje.)

Zatim se neisje; mi hoćemo da kao stranica budemo branici snošljivosti i vjere naroda našega. Hoćemo da iz svih dijelova hrvatskoga naroda, bez razlike staleža i vjeroizpoviesti složimo jednu jedinstvenu vojsku za napredak i prosvjetljenje. Hoćemo da je svaki sin naroda pa i svećenik i redovnik sloboden i dužan raditi za narod i na političkom polju.

Ili zar Pavlinović i toliki drugi naši otačbenici nisu bili svećenici? A što može i kako može raditi za narod katolički svećenik, evo nam ovde primjerom naš Jidični predsjednik, koji je celiom svojim mukotrpnim radom dokazao, da je i uzor otačbenik i uzor svećenik. (Dugotrajno klicanje Živio!)

Gospodo, vodjeni uvjerenjem, vjerni tradicijam i načelima stranke prava, nježoljčina nas se rado odazvala želji svećenika prava, da sva ova pitanja zborno uzmemo u pretres. Tako je došlo, da je uprava stranke prava najpripravnije zaključila, da se rođoljubnom svećenstvu dade zadovoljstva za njegov rad.

I mi smo otvorili širom vrata stranke prava neka svećenstvo može slobodno ući u ovu tvrdjavu hrvatskoga naroda. Odavde, iz ove tvrdjave svećenici mogu slobodno izpunjavati svoje dužnosti i braniti kako su dužni narod svoj. Mi ne pravimo razlike između nas i njih, mi smo svi sinovi istog naroda, i jednaki u težnji i u radu. Neka dodu svi i redovnici i svećenici, dužnost nam je jedino rad, a ako svojim radom zasluge, neka su kapetani, majori, generali i što hoće u našim redovima. (Burno odobravanje.)

Mi smo stranica države Hrvatske i dobro nam je došao svaki onaj, koji za državu Hrvatsku hoće da radi. I popi i fratri i biskupi svih neka su u narodnoj vojsci hrvatskoj. To im je otačbenička dužnost, a kad bi ih mi od te dužnosti hijeli odbiti, kad bi ih hijeli od stranke

odolečiti, mi bi bili neprijatelji svoji, njihovi i naroda. (Tako je!)

Gospodo, uprava stranke prava hoće da i u buduću, kao i do sada idje prema jedinstvu i slozi svih narodnih sila, pa je zato odlučila, da ona točka u socialnom dijelu našeg programa koja je glasila: „Podizanje narodnog prosvjetljenja, poštujći vjerska čuštva pučanstva“, ima u buduće glasiti tako da nebude moguće nikakvo tumaćenje koje bi bilo protivno načelima, životu i djejanju stranke prava.

Ova točka imala bi glasiti u buduće: „Podizanje narodnog prosvjetljenja na temelju kršćanskih načela u dužnu dosadašnju snošljivost prema drugim u hrvatskom narodu priznatim vjeroizpoviestima.“

Ovo je rezolucija koju Vam uprava donosi na glasovanje. Ovom rezolucijom naša stranka na najmanje ne mijenja svoje stanovište, jer je ona i do sada bila kršćanska i snošljivost prema drugim vjerama. Ovom rezolucijom idje se za tim, da se stane na put protunarodnim strujam, koje hoće da unesu u naš narod robstvo duševno i družveno i politički pod imenom slobodoumaja.

Gospodo! Ovim korakom, ovom rezolucionom, koja znači ujedinjenje hrvatskih narodnih sila, mi postavljamo u zgradu jedinstva i slobode naše Hrvatske ne kamen, nego ogromnu liticu stienu, kako se pristoji veličini i veličanstvu zgrade. Ja vjerujem u Providnost i u nagradu, koju je zaslužio kroz svoj mučenički život narod hrvatski, pa znam da će ova litica biti kao pečina, o koju će se slomiti svi nastaji svih dušmana hrvatskoga naroda.

(Burno odobravanje, oduševljeno klicanje govorniku i stranci prava).

ŠIBENIK. 21. rujna.

Svin glasilima raznih klika poručujemo, da se uzirpe za naš odgovor na sve one gluposti i neštine, koje su o pravaškoj skupštini sasule. Nemamo ni vremena ni prostora za sada, da se s njima bavimo, jer zaposleni sa izvješćem o skupštini, da pre svih tih novina: „N. Lista“, „N. Jedinstva“, „Crveni Hrvatski“, „Slobode“ itd. ništa ne držimo, to ćemo ih poslužiti tek onda, kada na njih red dođe, a njih je red onaj . . . petog kola . . .

Političke vesti.

Rješenje crnogorske krize. Sa Cetinju se javlja, da je novi crnogorski kabinet ovako sastavljen: Predsjedništvo i vanjske poslove je pridržao dr. Tomanović, pravosudje i prosvjetu Vuković, dočim su ostale listnice ovako podijeljene: na mjesto ratnoga ministra Martinoviću došao je general Ivo Gjurović, na mjesto ministra unutrašnjih posala Plamenca predsjednik drž. savjetnik Marko Čukanović; na mjesto ministra financa Vukoviću predsjednik državne kontrole Filip Jergović.

Napetost u Bugarškoj. U diplomatskim krugovima se doznaće, da je do demisije kabineta došlo radi kontraversije između cara Ferdinand i ministara, a osobito ministra predsjednika Malinova. On je htio da se energično izstupa proti Turkoj, dočim je car zagovarao šta blažu politiku. Daće Ferdinand je u svojoj popustljivosti išao tako daleko, da je htio da se sretne sa sultandom Muhamedom V. Malinovu je uspijelo, da taj susret sprječi. Makedonski bjegeunci, koji su hijeli povratiti se u domovinu, u velikom su strahu, jer agitatori protiv kralja Ferdinandu izrabljaju njihovo ime, te zahtijevaju, da se povede rat proti Turkoj. Bojeći se, da ih radi tuga u Turkoj ne bi progoni, nečkaju se da se predaju preko granice.

Neutralizacija Crnog Mora. „Rusko Slovo“ saobječa senzacionalnu vist, da Turška hoće da provede centralizaciju Crnog Mora i da se englezak tom naumu ne opire. U Petrogradu neće pako o tom ni da čuju, te ruska vlada ne će niti razvraćati o predlogu.

Spor između porte i otomanskog patrijarhata. Odnosaš između porte i otomanskog patrijarhata danonice se zaošturuju. Izvor istom leži, u tome, što je mladoturska vlada u svoje vreme izdala naredbu, po kojoj su pojedinim mjestima pravoslavne crkve su ujedno i većini. Po toj naredbi mnoge crkve, koje su pripadale grčkoj patrijaršiji, zapale su u ruke bugarskog egzarchata, te je patrijaršija usled toga bila sazvala svoju skupštinu, na kojoj se imalo odglasovati prosvjet proti Porti. Porta je patrijaršiju skupštinu bila zabranila, te neki dan u oči skupštine zgradu patrijarhata obkolila vojskom, da skupštini neki mogli pristupiti. Porta je skupštini zabranila, jer se je isti dan otvarala, i narodna skupština, u Ateni, te je tom zabranom htjela osujetiti eventualnu izjavu pokrajinske skupštine, koja bi bila suglasna sa onom atenske.

No, ovi, uprkos tome, što ih je oko 15 bilo uapšeno, preobučeni provukoše se u zgradu te se je skupština obdržavala. Patri-

jarha je od Porte zatražio, da te mjere ukine, no Porta neće da popusti, jer da bi to za nju značila kapitulacija. Radi svih tih okolnosti u grčkim krugovima vlada velika uzravanost te se još ne može predvideti, kako će se sve to svršiti.

Sada se pak javlja, da je došlo ipak do pregovora između Porte i patrijarhata.

Sokolsko slavlje u Kaštelima.

Ne ćemo govoriti o svim mukama, koje je dični kaštelanski Sokol morao podnijeti, dok je do blagoslova svog barjaka došao. Ne ćemo ovde govoriti o zabrani svećenosti i sletu, jer te tužne uspomene ne volimo mišljati sa krasnim utiscima, koje iz Kaštela, ravnih i ubavih, sobom ponesimo.

Podjemos — nas trista — sa posebnim parobrodom u rano jutro. Krešimirova je župa bila sva predstavljena, osim dreniškog Sokola, koji se je izričao, jer nije mogao pristupiti radi neoklondinskih zapreka. Šibenska četa u 12 Mandljanima brojila je 80 kapa, dok su s drugim posebnim parobrodom došli u lepoj četi Vodičani, Tiešnjaci, Betinjanici i Murterinci. Šibenski je Sokol sobom poveo pivo i mužki i ženski pomladak, njih 40 na broju. Sudjelovala je i Šibenska glazba te četa od 20 vatrogasaca u odori.

Prolazeći parobrod kroz Trogir i izpod mosta, bismo dočekani od nekoliko stotina čestitih i rođoljubnih Trogirana, koji nas oduševljeno pozdravljaju klicanjem i mahanjem rukama. Odzdravimo iznenadjeni i razdragni tim liepm pozdravom. Kada se Novom primakosimo, gat u obala vrivila je množtvom. Na obali poredana sokolska četa. S kraja i s kopna zaorili burni poklici, bezkončni „živio“. Živio šibenski Sokol! Živio župan dr. Krstelj! Živila Krešimirova župa! — pozdravljaju nas braća s kopna, a iz naših grla odlegao se jednodušni moćni poklik: „Živio kaštelanski Sokol! Živio mu starosta Katalinić! Živila junaka Kaštel!“ Pri izkrečivanju nikad kraja izmjentčim pozdravima, stiskajima desnica. Ganuti bijasom nad krasnim dočekom, koji nam priediše stradajući braća.

Od obale krenušmo povorkom oko mjeseta. Sa proraču kuća, kojih ogromne većine osim malo, iznimaka bila izkičena trobojima i trobojnim sagovima, padalo je na nas iz ruku kaštelanskih ljeptica cveće. Mahanje kapa i „Živilike kaštelanke“ bila je zahvala na osobito pažnji, kojoj je predmet bio šibenski Sokol. Nakon što obidjosmo mjesto sakupljanja se na trgu, izkičenom zelenilom, slavolucima i barjacima, a na kojem bila tribina, na kojoj se je imao obaviti blagoslov barjaka.

Starosta. Da mjan Katalinić, očito ganutim glasom, zahvalio se je svim učestnicima i gostima poimence. Osim već spomenutih družava pozdravio je pjevačko društvo „Preporod“ i glazbeno društvo „Biranj“ iz Lukšića.

Kuma, plemenita Damjanova gospodica Vilma Katalinić, biranim riječima progovorila i predade barjak taj krasni dar kaštelanskih gospodina i gospodica. Ona sama darovala je prekrasnu i bogatu vrbcu sa nadpisom: „S Bogom za Hrvatsku!“ Burni poklick: „Živila kuma!“

Nakon tогa starosta Katalinić predaje barjak u ruke barjaktaru. Špiru Jelinjiću, zatključi ga, da ga čuva neokaljana i da mu čast brani. Zajku u sredini je zahvalio načelniku Šibenčanima, koji su bili srađeno pozdravljeni. U to započeo vježbe. Šibenski i kaštelanski Sokol izvodili su leipo, uz pjesak, proste vježbe a za njima mužki pomladak sa stapanima te ženski pomladak sa obručima. Ženski pomladak je bio predmet osobitog odobravanja. Šibenski prednjaci odio izvršio je vježbe na konju i na prieči vrlo lijepo.

Do večeri protegla se šetnja i zabava. Kad došlo vremenu razstanka silna masa svjetla nagrne na obalu. Šibenčani su krečali. Nasta dugi pozdravljavanje. Vatrometi su letili, bengali su sjajili, a braća se ne mogla razstaviti. Poklici Šibeniku i Kaštelima, dr. Krstelju i Kataliniću te vidjenici kaštelanom, pojedinim Sokolima bez prestanka se izmjenjivali. Pozdravljanju ni kraja ni konca. Konačno parobrod se makne. S kraja zatreplje zastave i rubli, zaorili silni poklici i kašelske kape vijake zrakom na pozdrav. Kad se parobrod bio već udaljio, još se poklici orili, a glazbe udarale, dok smo se težka srca razstajali od Kaštela, gdje su srca tako otvorena, duše onako zanosne! Ti naši dični i mili Kaštelani . . .

svojeg barjaka. Obara se na intrigue koje su se plele, samo da se ova velebitna slava osuđi. Spominje zabranu sletu, koja je sa strane spjete skog poglavarstva uslijedila; konačno sa žalošću konštrira, da se je i uprava saveza u Zagrebu stavila prama kaštelanskom Sokolu na istom stanovištu, na kojem i c. k. poglavarstvo!

Svim tim htjelo se je nad kaštelanskim Sokolom vršili neka tiranja, a baš radi toga Šibenski Sokol i Krešimirova župa, koji su uvek bili na strani progona i potlačeni, cileni svi svojom rođoljubnom dužnošću, da razvore ruke progona i potlačenja bratima, cileni slično uticajima, koji su u svoje kolone. Nazdravlja kaštelanskom Sokolu i želi da se njegovi progona i potlačenja odvajaju i klicanje „Živio dr. Krstelj“ dugi je trajalo, Dr. Krsteljeva rieč je sive bala elektrizovala a Kaštelancima su osobito ganuti i razdragni bili.

Sad uzima riječ starosta kaštelanski Kaštelinić. Iza kako je pozdrav sva bratska družtva, a osobito „Preporod“ i „Biranj“, razvije kaštelanske žalostne prilike i prikazuje sve borbe, kroz koje je Sokol morao proći, borbe, koje su svima nam vrlo dobro poznate.

Živio Katalinić! Živio starosta! Živio kaštelanski Sokol! Za njihova i za njihovih rieči.

V. Kuljić govoriti proti strančarstvu, koje se u Sokolu osjeća, a koji se upotrije proti kaštelanskom Sokolu. Odlučno riječi prosvjetuje proti progona, kojima je nišanom kaštelan.

Gajo Radunić pozdravlja kuma i kuma dr. Krstelja i zahvaljuje se u imu Sokola. Bačevi se sa borbama kaštelanskog Sokola, konštrira, da su njegovi protivnici proti njemu upotrijeblili najpodljuđa sredstva i to baš u najzadnjim momentima.

Ante Vuletin, težak, iznenadjuje sve biranju, narodnim govorom u kojem slavi buduću, veliku, slobodnu i ujedinjenu Hrvatsku. Daroviti i čestiti Vuletin biva pozdravljen pravom burom odobravanja.

Pavao Roca govoriti o držanju saveza u stvari kaštelanskog Sokola, te ne može njegov postupak da odobri.

F. Z. Donadić i iztiče patriotizam kaštelanaca, koji su za narodne borbe proti autonomašima pomagali Spjeli i uništili Bajamontia.

Uspomena na te minute slave dana izaziva ponovne poklike, a govorniku se odasvd obdarova.

Don Bartuo Ganza, predsjednik „Preporoda“, sa osjećajem govoriti o potlačenom Hrvatskom.

Roko Orada, starosta tiešnjanskog Sokola govoriti o slozi svih njih.

Zaključnu besedu drži dr. Krstelj, a za njim D. Katalinić zahvaljuje se učestnicima i diže sobet, pozivajući na drugi dio zabave.

Sad se razvila vesela i neprisiljena zabava uz pjesmu i bacanje koriandola. U svemu je vladala osobita srađnost. Medutim dospješi izljetnici iz Slijesta, koji su bili srađeno pozdravljeni. U to započeo vježbe. Šibenski i kaštelanski Sokol izvodili su leipo, uz pjesak, proste vježbe a za njima mužki pomladak sa stapanima te ženski pomladak sa obručima. Ženski pomladak je bio predmet osobitog odobravanja. Šibenski prednjaci odio izvršio je vježbe na konju i na prieči vrlo lijepo.

Do večeri protegla se šetnja i zabava. Kad došlo vremenu razstanka silna masa svjetla nagrne na obalu. Šibenčani su krečali. Nasta dugi pozdravljavanje. Vatrometi su letili, bengali su sjajili, a braća se ne mogla razstaviti. Poklici Šibeniku i Kaštelima, dr. Krstelju i Kataliniću te vidjenici kaštelanom, pojedinim Sokolima bez prestanka se izmjenjivali. Pozdravljanju ni kraja ni konca. Konačno parobrod se makne. S kraja zatreplje zastave i rubli, zaorili silni poklici i kašelske kape vijake zrakom na pozdrav. Kad se parobrod bio već udaljio, još se poklici orili, a glazbe udarale, dok smo se težka srca razstajali od Kaštela, gdje su srca tako otvorena, duše onako zanosne! Ti naši dični i mili Kaštelani . . .

Iz hrvatskih zemalja.

Dr. Tomašić o „stranci pravila“ srbsko-hrvatskoj koaliciji. „Budapesti Hirlap“ donosi intervjue s drom. Tomašićem o položaju u Hrvatskoj. Tomašić je rekao:

„Hrvatsko-srpska koalicija hoće da bude moguća, kako prema gore, tako i prema dolje. To, naravno, nije u redu. Baš radi toga neće, prema mojemu shvaćanju, biti moguće, da dodje prije izbora do sporazuma s koalicijom. Koalicija će zabiljubiti radi toga, da bi joj bivša Frankova stranaka mogla preoteti prvenstvo u njezinoj dojakošnjoj prevlasti i popularnosti. Spomenute se je stranka netom ujedinila s dosadašnjom kršćansko-socijalnom strankom prava, pak prelažeći na kaštelanski Sokol, crtu sva ona stradanja i progone, kroz koje je morao proći, dok nije dostigao cilja, blagoslova dake izvlazili im jedne stare stranke koalicije,

Koalicija se po svoj prilici veoma boji izbornog gesla nove stranke.

Koalicija nije svojim radom sve dosegla, niti se može podižti bilo kakav pozitivni rezultat. Njezino izstupanje u ugarskom parlamentu Hrvatskoj je samo škodilo. Koalicija će s toga kod nastajnih izbora izći pred narod sa opozicionalnim programom. Samo se po sebi kaže, da ja ne odobravam ovaj program, niti mu se mogu pridružiti. Čim je bio objelodanjen program nove stranke fuzionirane, da sam oduša svojoj bojazni i zabrinutosti radi ovoga programa. Već sam onda izjavio, da se umtar okviru ugarsko-hrvatske unije može postaviti cilj za proširenje države, ali jedino na osnovu nagodbe-noga zakona.

Pratilačka natruna u programu nove fuzionirane stranke izazvala je na svim stranama nezadovoljstvo. Ovomu svojemu izkustvu moram ponovno dati oduska. Voljan sam, da radim sa svakom strankom, koja istreno stoji na nagodbenom temelju, pak sam vrdo uvjeren, da će mi poslije izbora poći za rukom, da utanačim sporazum s onim zastupnicima, koji su otvoreni pristaše nagode, da tako uz moguće nastaviti zajednički mirni i pozitivni rad. U drugu štu ruku opet trsim, da se one nesuglasice, što ih nije uspjelo izraziti između Ugarske i Hrvatske u godini 1866., kao i pojne, razprse i izglađe putem regnikalnih deputacija.

Budući da sam uvjeren, da će se štovnjem nagode i osiguranjem procvata gospodarstvenoga života zadovoljiti cijelokupna hrvatska javnost, kao i hrvatski narod u najširim svojim slojevima, mogu uživrditi, da idemo boljou budućnosti u susret. Isto sam tako uvjeren, da u ovaj mah nema u Hrvatskoj nikakova uporušta za takove političke smjerove, koji bi išli za tim, da se uzdrma sadašnji politički državopravni temelj. S toga je velika i jaka mojica, da će mi poslije izbora svakako poći za rukom, da stvorim takvu saborsku vjećinu, koja će u svakom pogledu biti sposobna za vladu. Gospodin Tomašić je svakako veliki optimista i voli se — energično izražavati!

Stavonska secesija. U stanu dra. Neumann-a u Osječu obdržava se neki dan predkonferenciju nekolikine osječkih pravaša, da viča o pitanju eventualnog ustrojstva nove guvernementalne stranke. Konferenciju je prisustvovao i dr. Pinterović.

Nakon odužne debate zaključeno je, da se za slučaj da između banja i koalicije ne dođe do sporazuma već tekom ovog tijeda sazove u Osječko-zemaljskoj konferenciji, na kojoj se imao osnovati nova guvernementalna stranka, koja će poći samostalno u izvore. Sam ban imao bi toj konferenciji prisustvovati.

Nova stranka obrazložit će manifestom na narod svoje zaključke i svoje držanje.

Hrvatska nezavisna stranka. Konačno izgleda, kao da je nova stranka, u koju su se hrvatske stranke koalicije isčuhavile, poprimile službeni naziv „hrvatske nezavisne stranke“. Ona, kako već javisimo, postavlja posvuda kandidati, ali ih postavlja i Tomašić. Međutim ostalima imenju se podban Chavrk, dr. Edo Frank, Šipuš i slični.

Naknadni izbori u Bosni. Kandidat H. N. Z. u naknadnim izborima za zemaljski sabor, Oskar pl. Somogy, izabran je u I. katoličkoj kuriji sa sedam glasova većinu proti kandidatu H. K. U. dr. Štreku Š. Peřišiću. — Ovaj rezultat konstatirala je dne 16. o. m. vladina komisija za skrutinji predizbornih glasovnica, tako da do izbora ždribovne ne će doći.

Sazov istarskog sabora. Neke talijanske novine neki dan javiše, da je zemaljski odbor u Poreču na svojoj sjednici od 26. kolovoza jednoglasno zaključio, da se zapita vladu, neka se sazove istarski sabor i to na četiri tjedna zasjedanja.

Meditum nije istina, da je to bilo jednoglasno poprimljeno od odbora, jer hrvatski zastupnici kod zem. odbora nisu pristali na nikakav zaključak glede sabora, dok se ne uredi njihov zahtjev gledje podpune ravnopravnosti hrvatskog i slovenskog jezika u saboru.

Nije nadalje istina, da je zem. odbor stvorio kakav zaključak u toj stvari, nego su to samo talijanski želje.

O budućem tršćanskom biskupu mnogo se naklapa, no sve su vesti, nesigurne. O Castellizu može se reći, da je skoro van kombinacije.

Kolera u Hrvatskoj. Iz Ždale su dovezena dva bolesnika u koprivničku bolnicu, na kojima su konstatirani simptomi „colerae asia-

tice“. S mjestu su poduzete sve mjere opreza, te je Koprivnica zatvorena za sve putnike iz Ugarske. Policija je na kolodvoru zaustavila sve one, koji su vlakovima dolazili iz Gyeke-neša, te ih izolirala i vratila prvi vlakovima natrag. Po izvidima, koji su provedeni, gotovo je sigurno, da su i ona dva bolesnika okučena kolerom s ugarske strane. U slučaju, da bi se još koji slučaj kolere u Koprivnici ili okolici pojavio, biti će čitav grad i sva okolina zatvorena.

Iz grada i okolice.

Raspored porotničkih razprava.

1. Vranjci Marta ud. pok. Ante i Lučić Nikola Blažev iz iz Sitnog; prva radi zločinstva § 139 k. z., a drugi zbog zločinstva §§ 5. 134 i 135 k. z. Predsjednik predsjednik okružnog sudista g. Silobrčić, obranu zatupa dr. Makale, Danas: 2. Marin Mate, pok. Filipa iz Skradina zbog zločinstva § 127. k. z. Predsjednik Silobrčić, obranu zastupa dr. Subotić. Preksutra: 3. Barišić Mile Mijin s Cetine radi zločinstva §§ 134. 135 br. 4 i § 411 k. z. Predsjednik savjetnik g. Graovac, obranu zastupa dr. Krstelj. U slobodu zatvara se porotničko zasjedanje. Ukopno trajat će pet dana.

Spomen-knjizica o svečanoj proslavi stodošnjice obštinska četverorazredne ženske pučke škole kod Benediktinčina (Sv. Luce) u Šibeniku, obdržanoj dne 18. srpnja 1910. Izdano je kot. škol. nadzornik g. Slavomir Šinčić s lipom posvetom dječja učiteljskog staleža u pokrajini. Knjiga sadrži sve glavne momente ove riedke svečanosti, te podaje točna i obilna gradiva „onome, koji se jednom odluči, da gradiju za povijest našeg školskog sabire i u cijelinu skupi“. Oprema je knjižice baš ukusna, a izšla je štampana „Hrvatske Tiskare“ u Šibeniku.

Gostovanje Hrvatske Drame u Šibeniku ovog će puta izostati. Ensemble će iz Spleta ravno u Zagreb. Radi neuklonivih zapreka sa kazalištem u mjestu i radi predvidljivih potekota, koje bi bile nastale, obzirom na dnevnih na prekide gostovanja, postignut je sporazum, da drama ovaj put u Šibeniku izostane, a da se taj izostatak nadolazi kojom opernom predstavom više.

Kotarska učiteljska konferencija vičati će u Šibeniku dne 28. i 29. t. m., da će se u dvorici ženske građanske škole na prvom katu.

U kninu kotarska učiteljska konferencija obdržava se na 23. i 24. t. m.

Parobrod „Nada“ država „Dalmatia“ još je uvek na broj priključnoj pruzi Zadar — Šibenik i obratno na veliko nezadovoljstvo putujućeg občinstva radi neudobnosti i sporosti njegove. Oni od „Dalmatice“ divni su gluhanj.

Jesen je nastupila u pravoj svojoj osebujnosti s oblačenjem i kišom. Ponešto je i zahladilo osoblju većerom.

Ribanje tunja. Pošto je uljezla velika množina tunja u Šibenski zaljev, to će se kod mjestognog lučkog odaslanstva držati ždrabanje pošta dana 25. t. m. Vlastnici mreža tunjara, koji namjeravaju baviti se ribanjem tunja, imaju se privrijati pomenutom uredu najdalje do 24. t. m., da uzmognu imati pravo tjerati isti obrt.

Darovat „Ubožkom Domu“. „Ubožkom Domu“ uđeliše, da počaste uspomenu Anamile de Meichsner: Ana Arambasic K 4; obitelj Chirighin K 5; Juraj Griman K 3. Da počaste uspomenu Kote Makale: Ante Cosolo K 2; obitelj Gilardi K 3. Da počasti uspomenu Jermija Marasović: Juraj Griman K 2. Da počasti uspomenu Vicka Inchiostri: Juraj Griman K 2. Da počaste uspomenu Krste Ježina: Josip Chirigin K 2; Ante Cosolo K 5, a Marko Ježina, upravitelj realke K 100.

Uprava „Ub. Doma“ svima najsrđanije zahvaljuje.

Porota. Sinoč pukla osuda protiv Marte ud. Ante Vranjci radi čedomorstva i Nikole Lučić Blaževa sukrivke čedomorstvu; prva bi osudjena na godinu danu tvrde tamnice, a drugi na tri mjeseca zatvora. Marta priznaje da je prošlog srpnja rodila u Sitnom muško diete, ali da je bilo mrtvo. Nikola nije se našao pri porodu, ali priznaje, da je mrtvo diete sutra dan zakopao na mjestnom groblju. Iz liečničkog viševita proizteče: da je diete bilo ugušeno, ali da se nije našlo vanjskih tragova ugušenja.

Danas započinje razprava protiv Mate Marin pok. Filipa radi zločinstva silovanja. Izključena javnost. Svršit će sutra.

Lična vijest. Danas se u našem gradu nalazi mons. Frano Bulić, koji je došao radi popravka crkve sv. Lovre.

Pokrajinske vesti.

Namjestnik Nardelli povratio se je nakon duljeg odsustva u Zadar.

Za izložbu „Medulića“ u Zagrebu. Emanuel Vidović nije virtuozi, koji će da u

isto vrijeme slika sumornost i krepčinu, da se efemerno — poput nekoj — provere kroz život. Ta zaokruženost vlastitog sveta vrline je i svojstvo svih većih umjetnika, jer ona polaze nju i viši zahtjeva.

Naš odlični umjetnik pripravio je za izložbu sljedeće uljene slike: „Vrata bolje“, „Tri-stis hora“, „Povratak s polja“, „U samoci“, „Sumornost“, „Stara crkva“, „Ribarske ladje“, „U zoru (Split)“ i „Jeseninski sumrak“. Dva, tri već poznata, motivi predradjena su novijom tehnikom i u drugačajan stinđuru.

Premda kod ovih Vidovićevih slika dominiра umovanje i osjećanje, ipak je on znad

iz najpozvanijeg izvora, da do sazova dalmatinskog sabora ne će doći, jer nisu prizene garantije za njegovu djelotvornost. U političkim krugovima baca se radi toga krvnja na one faktore, koji su mogli, a nisu htjeli poduzeti sve ono, što je do djelotvornosti sabora moglo dovesti.

Sporazum između Čeha i Niemaca.

Prag, 21. rujna. — Ovdje je konačno postignut sporazum između Čeha i Niemaca u pogledu djelotvornosti češkog sabora. Govori se, da je na popustljivost Niemaca u velike djelova ostri članak „Vaterlanda“, a koji se pripisuje grofu Thunu, gdje se Niemcima predavao egoizam. Usled tog postignutog sporazuma sabor će biti sazvan dne 27. rujna.

Predkonferencije za delegacije.

Beč, 21. rujna. — Amo je prispol ugarski ministar predsjednik Khuen, da sudjeluje pregovorima, koji se imaju voditi za zajedničke predkonferencije, koje bi se imale baviti budućim delegacijama. I ministar Lukac je takodjer amo prispol.

Turski zajam.

Carigrad, 21. rujna. — Turska je imala sklopiti, po zaključku parlementa, ogroman zajam a u tu svrhu bila se je obratila na Francuzku. Međutim sa Francuzkom nije uspjelo zajam sklopiti te su pregovori prekinuti.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstel i dr.) Vlastnik, izdavač i urednik Josip Drezga

Insam & Prinoth

u Sv. Ulrichu, Gröden (Tirolska).

Dopravljenje godine 1890.

Hiparske radnje iz drveta za crkve:

Kipovi svetaca, oltari, propovjedaonice, križni putevi, razpela, jaslice i t. d. Katalog uzoraka s cjenama daje se badava. Za dostavu naručbe do štajcie uključivo sa škrinjom, ne plaća naručitelj.

24.-9. 911.

Konj

čvrst, u devet godini prodaje se, prijaviti se vinogradarskom nadzorništvu u Šibeniku.

X Kolera - Sūsica - Sfilis X

jest zarazna bolest, s toga je dobro ako pranje rublja obavljamo kod svoje kuće. Takova prilika pruža se svakom, ako kipi za to patentirani

Punoparni stroj Dalmacija koji je tako udešen, da može s njime i djevojčica od 12 do 14 godina upravljati.

Prednosti kod uporabe: Izdržavanje, izparivanje i desinficiranje rubla obavljati se sve na jedanput za 10 do 20 satišta. Rublje se nit ruja niti gnjeći, niti dere, a isto tako i ne pregotij, i radi toga se dva tri puta dulje sačuvano ono sa rukom prano. Stroj treba radi svoje gradje vrlo malo vode i sapuna a pod njim ni namjene mokra. Stroj se može uobičajiti i u druge svrhe, kao krov za griznje vode, kuhanje voća, griznje glatčica i kupaka itd.

Godišnje pranje rublja ne stoji ničetvrt do prama svakom drugom načinu pranja.

Stroj br. 1 za kućnu uporabu zapada K 50.

Uz šestmješčno odplaćivanje 10% više.

Naručite prima i obavljaju:

Hubert Bolanca, Krapanj, Dalmacija.

X Hrvatske narodne poslovice uvedio V. J. Skarpa, cijena knjizi broširano K 5—, a uvezano K 6—, nabavljaju se kod „Hrvatske tiskare“ u Šibeniku i u svim knjižarama.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

udržava od 16. jula 1910. slijedeće
glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)

Polažak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posle podne; povratak svake subote u 6 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)

Polažak iz Trsta u četvrtak u 5 sati posle podne; povratak svake srede u 6 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)

Polažak iz Trsta u subotu u 5 sati posle podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)

Polažak iz Trsta u utorku u 5 sati posle podne; povratak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska između Pule i Zadra)

Polažak iz Trsta svake subote u 6 sati prije podne; povratak u četvrtak u 5 sati posle podne.

Trst—Metković D (trgovacka)

Polažak iz Trsta svake nedjelje u 6 sati prije podne; povratak svake nedjelje u 6 sati prije podne.

Trst—Vis (trgovacka)

Iz Trsta u četvrtak po početku; povratak svake srede u 8 sati prije podne.

27.VII.10

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

Čest mi je javiti p. n. občinstvu, da sam objavljenju tvornici papirnatih vrećica za trgovacku robu otvorio, te je podpuno prema zahtjevu uredio, time sam u stanju u najkratko vreme najveću količinu vrećica izraditi. Vrećice izrađuju se u svim veličinama i u svim bojama. Pošto je ovo u nas prvo i jedino domaće poduzeće ovakove vrste, nadamo se da stalno, da će mi gg. potrošači povjeriti svoje cijene narucbe, koje će u podpunom redu i najsvestrnije izvršene biti.

Sa veleštojanjem

ANTE ZORIĆ
ŠIBENIK.

Oglašuje
u „Hrvatskoj Rieći“.

- Velika zlatarija -

Gjuro Plančić

Starigrad

Podružnica: Vis-Velaluka.

Prodaje svakovrstnih zlatnih i srebrnih predmeta.

Najfinije švicarske dobnike.

Ciene umjerene bez utakmice.

Priznanice na pretek.

30.VII.

Važno za svakoga!

Gustav Marko

Trst

Centrala: Via Giulia br. 20.

Telefon br. 1930.

Tekuci račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke.

Veliko skladiste stala prostih, apaniranih i za ures.

Veliki izbor predmeta za lj earne, drogerije, porculansko i zemljano

sudje, ocaline, stalarije, svjetilji.

Velike kolikoće naročitih tvari u očaklini, porculani.

Ciene umjerene koje se ne boje utakmice.

Na zahtjev šalju se cjenici badava.

Dopravljanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

26.II.10.

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izrada sa 90 grama čistog srebra.

Pečata.

Svake vrste rezbarije u kojoj mu dragovini.

Bogati ilustrirani cjenici. Tvorcične stolice cjenice.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

14.9.-910—14.9.-911.

Hrvati i Hrvatice, pozovite družbi sv. Cirila i Metoda.

Najsavršeniji gramofoni i ploče sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim

provdjeni TRADE MARK znakom Andjeo GRAMOFON "HIS MASTER'S VOICE" TRADE MARK

dobivaju se u knjižari i papirnicu:

Ivan Grimani

Šibenik, Glavna ulica.

Šalje na zahtjev cjenici i popis komada badava i franko.

Prva parna tvornica za bojadisanje, pranje i kemično čišćenje odjela na suho.

M. DOMIĆA

Split, br. 355.

Primaju se odjela za kemičko čišćenje kao: obična, urešna, za štetnu, kazalište i plesove.

Osim toga zastore, prostrare, rukavice od kože itd., razumiju se sve u cijeli čisti se sa

povoljnijim strojem „Universal“.

Isto tako parno bojadisanje gore navedenih predmeta.

Preporuča se svakome ovo zgodno i koristno poduzeti.

Za Šibenik prima i predaje:

JULIO RAGANZINI

1./IX. Glavna ulica.

Hrvatska - -

vjeresijska

banka - - -

Podružnica

Šibenik. - - -

Dionička glavnica - -

K 2,000.000

Pričuvna zaklada i pritički K 180.000.

CENTRALNA DUBROVNIK - -

Podružnica u SPLITU i ZADRU.

Bankovni odjel - -

prima uložke na knjižice u konto korentu u ček prometu; ekskomptuje mjenice.

Obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrednine. Devize se preuzimaju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstvu obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete.

Mjenjačnica - -

kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, založnice, srećke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obrčno odplaćivanje. Osiguranje proti gubitku kod zdržavanja. Revizija srećaka i vrednostnih papira bezplatno. Unovčenje kupona bez odbitka.

Zalagaonica - -

daje zajmove na ručne zaloge, zlatne i srebrne predmete, dragi kamenje i t. d. uz najkulantnije uvjete.

152-54

Najbolji namještaji snage

kao što:

motori na plin (gas), benzin, zulju, kameno ulje, surovo ulje za obrtničke, poljodjelske i električne namještaje snage.

Namještaje na mražavi plin (Gauganlage)

prodaje

Draždanska

tvornica motora

na plin

(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik:
Moritz Hille, Dresden)

najveća specijalna tvornica

srednje Evrope.

Pozor! Kod podružnice za Trst, Istru i Dalmaciju ulica Galatti br. 14

Gospodarske sveze „Ljubljani

moe se dobiti uz najpovoljnije cene i uvjete svakovrstnog dobrog i svježeg živeža, brašna najglasovitijih mlinova, te krumpira, zuja, graha i umjetnih gnojiva.

Tvrda je od novog ljeta uvela škont od 2%, na svu robu bez razlike, za fakture izplatne kroz 30 dana, a to da olahkot' trgovcima knjigovodstvo.

Podupirati Gospodarsku svezu, patriocična je dužnost svakog našeg trgovca. Cjenike i uzorce šalje se badava na zahtjev.

Ravnatelj i vodja:

S. H. Škerl, Trst.

19.II.10.

Svoj svome!